

ประเด็นข้อมูลจุดเด่นของ ศพก. ดีเด่น

อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ข้อมูลทั่วไป

ประเภท	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
สินค้าหลัก	พืชผัก
เกษตรกรต้นแบบ	นายยุทธพงษ์ รัตนวิทย์
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น
วัน-เดือน-ปี เกิด ที่อยู่	๙ มิถุนายน ๒๕๒๒ บ้านเลขที่ ๓๓๔ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลสระขวัญ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
โทรศัพท์ พิกัดที่ตั้ง	๐๘๙-๐๕๖๐๕๓๕ Zone ๔๗ X = ๘๒๑๕๒๘ Y = ๑๕๑๕๔๙๐

นายยุทธพงษ์ รัตนวิทย์

เกษตรกรต้นแบบ ศพก. อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

๑. ประวัติและความเป็นมา

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จัดตั้งขึ้นภายใต้โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตร เริ่มต้นจากความต้องการแก้ไขปัญหาของคนในชุมชน ต้องการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ คนในชุมชนมีอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ในช่วงแรกเกิดจากการรวมกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้ในครัวเรือน ซึ่งมีกิจกรรมการผลิตปุ๋ยอย่างต่อเนื่องได้รับการยอมรับจากสมาชิกและคนในชุมชนและมีการสั่งซื้อจากผู้สนใจ ต่อมาได้มีการพัฒนากิจกรรม ศพก. เพิ่มขึ้น เดิมผลิตผักและผลไม้โดยใช้สารเคมีและแยกกันจำหน่ายผลผลิต แต่พบปัญหาด้านการใช้สารเคมีและคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค จึงได้มีแนวคิดผลิตผักแบบอินทรีย์ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่กลุ่มผลิตเอง ใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลง รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมพัฒนาที่ดิน จึงเกิดการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตผักและผลไม้ให้เป็น “เกษตรอินทรีย์” โดยได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS (Participatory Guarantee Systems) จากมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย (มกอท.) และการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand) จากกรมวิชาการเกษตร และในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กรมส่งเสริมการเกษตรมอบหมายให้สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว ดำเนินการโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ได้ประชาสัมพันธุ์และรับสมัครเกษตรกรรวมกลุ่มทำการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรกรจึงได้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่ผักเพื่อนใจ บ้านคลองมะละกอขึ้น มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน ๓๐ ราย มีพื้นที่ผลิตรวม ๕๑.๕ ไร่

๒. สถานการณ์ปัจจุบัน

๒.๑ หลักสูตรการเรียนรู้

๒.๑.๑ มีเนื้อหาวิชาตรงกับหลักสูตรที่ต้องตามความต้องการของชุมชน ผู้ที่เข้ามาร่วมอบรม หรือ ศึกษาดูงานสามารถนำไปปฏิบัติเองได้ มีหลักสูตรการเรียนรู้ เช่น การทำปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ การผลิตผักอินทรีย์ในโรงเรือน แปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสาน เป็นต้น

๒.๑.๒ มีวิธีการ/ขั้นตอนการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย ทำให้สามารถเรียนรู้ได้ทุกเพศทุกวัย มีความพร้อมในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้/การอบรมในด้านการทำเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร

๒.๒ แปลงเรียนรู้

๒.๒.๑ แปลงเรียนรู้มีทั้งของเกษตรกรต้นแบบ SF และ YSF ของจังหวัดสระแก้ว

๒.๒.๒ มีการจัดการแปลงที่เหมาะสม ใช้เป็นตัวอย่างประกอบการบรรยายถ่ายทอดความรู้ สาธิต และฝึกปฏิบัติ

๒.๒.๓ มีการผลิตสินค้าตามมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ มีความหลากหลายของแปลงเรียนรู้ เช่น แปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสาน (พืชผัก ข้าว ไม้ผล และปศุสัตว์) การผลิตผักในโรงเรือน และระบบการให้น้ำอัจฉริยะ (Handy Sense)

๒.๓ ฐานเรียนรู้

มีฐานเรียนรู้ที่สามารถฝึกปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้ เช่น ฐานเรียนรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ การเพาะต้นกล้าผัก การปลูกผักในโรงเรือน การปลูกพืชผสมผสาน การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบีเวอร์เรีย

๓. ความสำเร็จตามเป้าหมายของ ศพก.

๓.๑ การถ่ายทอดองค์ความรู้: เป็นศูนย์เรียนรู้ศึกษาดูงานด้านเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกรและผู้สนใจ และสามารถเป็นวิทยากรบรรยายและสาธิตถ่ายทอดองค์ความรู้ได้

๓.๒ กระบวนการผลิต: มีระบบการผลิตตามหลักมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ Organic Thailand จากกรมวิชาการเกษตร

๓.๓ การจัดการผลผลิต: มีกระบวนการจัดการผลผลิตที่เหมาะสม ขั้นตอนการคัดแยกสะอาดปลอดภัย และมีบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับผลผลิต

๓.๔ การจัดการด้านการตลาด: มีช่องทางการจำหน่ายดังนี้ ๑. ตลาดนัดสีเขียวของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว ๒. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้วใช้ทำอาหารให้กับผู้ป่วยของโรงพยาบาล ๓. ตลาดเมืองแก้ว ๔. ไลน์กลุ่มลูกค้าประจำและมีบริการส่งถึงบ้าน (Delivery)

๓.๕ การลดต้นทุนการผลิต: การรวมกลุ่มสามารถลดต้นทุนในการผลิตพืชผัก การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ด้วยกระบวนการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ และพืชผักที่เหลือจากการจำหน่ายสามารถนำมาผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพใช้ในการเพาะปลูกได้ต่อไป

๔. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

ประธาน ศพก. ใฝ่เรียนรู้และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีประสบการณ์จากการเพาะปลูกในแปลงตนเอง การสังเกตและการเอาใจใส่ มีความรักในอาชีพเกษตรกรรม จึงทำให้เกิดองค์ความรู้ที่มาจากประสบการณ์จริง นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการในรูปแบบกลุ่ม ทำให้เห็นภาพการผลิตที่ชัดเจน โดยรวมกันวางแผนการผลิตและการจำหน่าย มีการนำเทคโนโลยีโรงเรือนปลูกพืชผัก และระบบการให้น้ำอัจฉริยะ (Handy Sense) มาใช้ทำให้สามารถผลิตผักได้ตลอดทั้งปี ผลิตพืชผักที่มีคุณภาพ ปลอดภัยตามมาตรฐานอินทรีย์ Organic Thailand ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่ใส่ใจสุขภาพ และหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนด้านความรู้ ทุน และองค์กรต่างๆ ให้การสนับสนุนงบประมาณการขับเคลื่อน ศพก. ส่งผลให้ ศพก. สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกรและเป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สนใจได้

๕. แผนการพัฒนา ศพก. ในอนาคต

พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น เข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงานในสถานที่ที่มีองค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ ศพก. และบทบาทหน้าที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีการพัฒนา ศพก. ในด้านการเป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจทั้งในและนอกจังหวัด และพัฒนาผลิตภัณฑ์ของศูนย์ เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ พืชผัก ให้มีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐาน และขยายผลสู่สมาชิก รวมทั้งมีการวางแผนการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดตลอดทั้งปี วางแผนและกำหนดทิศทางการตลาด พัฒนาให้สมาชิกนำเทคโนโลยีทางการเกษตรมาใช้ เช่น โรงเรือนปลูกพืช และระบบน้ำ (มีการวางระบบน้ำในแปลงปลูกพืชผัก เช่น ระบบน้ำหยดและมินิสปริงเกอร์ และระบบการให้น้ำอัจฉริยะ (Handy sense) มาใช้ในโรงเรือนปลูกผัก ตลอดจนพัฒนาโรงคัดคัดแยก ตัดแต่ง และบรรจุภัณฑ์เพื่อเข้าสู่กระบวนการของรับรองการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด หรือ GMP (Good Manufacturing Practice) เพื่อเป็นแนวทางและแหล่งให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการดำเนินกิจกรรมนี้ต่อไป